EL MATÍ DIGITAL

Dilluns 27.04.2015

La Religió de les Bruixes

Jordi Bilbeny

Des d'aquells primers aplecs al marge de tota llei

57 M'agrada 2 Tweet 2 +1

Sant Jordi. Aquest vespre hi haurà sardanes a la Placeta. Cap a les 8. Just després que els partits que participen a les ja properes eleccions tanquin cadascun la seva paradeta. Serà bonic, segur. El dia és esplèndid i de vegades he dit alguna cosa sobre la sardana. He dit, per exemple, que en realitat la sardana no és simplement una dansa: segurament és un símbol o, més ben dit, un ritus. No es tracta només del fet que en els seus orígens fos un fenomen religiós. El més significatiu és que encara ho sigui, que sigui encara una actitud ritual, profundament greu i misteriosa. La sardana em fa sentir orgullós d'aquest poble i no entenc els qui actualment la menyspreen i se'n riuen: això tan avorrit i carrincló de la sardana, diuen! Jo m'hi identifico, amb la sardana. La sardana, tal com va dir Maragall, és una "mística anella" i només accidentalment una manifestació artística. És veritablement profunda perquè és expressió de la mateixa arrel i entranya d'un poble. A través de la sardana descobrim, en efecte, la mesura, un dels quatre components de la personalitat catalana, al costat de la continuïtat, el seny i la ironia, que tan bé va analitzar el filòsof Josep Ferrater Mora (1912-1991). En la sardana, però, si algun d'aquests components sobresurt és la mesura, perquè no solament hi ha mesura en el seu ritme: n'hi ha també especialment en aquesta oscil·lació perpètua que va sense treva de dreta a esquerra i d'esquerra a dreta, com si cerqués un centre ocult i dinàmic. El cercle de la sardana exclou, però mai definitivament, perquè està sempre a punt de fer-se i de desfer-se, a punt d'acollir qui vulgui entrar-hi i d'alliberar qui vulgui sortir-ne. Per això, és un cercle que uneix sense obligació i exclou sense càstig; és un moviment on la subordinació no és mai esclavitud i on la llibertat no esdevé mai anarquia. La sardana és com el país, o el país hauria de voler ser com la sardana, l'esperit de la sardana. No és dansa de virtuosos ni d'inhàbils; no és dansa

Miquel Colomer

Arenys de Mar (El Maresme), 1952 - ??? , ???
Hem de ser discrets
@miquelcolomert

Com si tot fes joc amb la disfressa

¿Clàssiques, dius?

+ articles

NEWSLETTER

Subscriu-te al newsletter del Matí

Correu electrònic

SUBSCRIU-TE

PREMIS EL MATÍ

PREMIS EL MATÍ

PUBLICITAT

FUNDACIÓ RELLEU

d'audaços ni de tímids; no és d'arrogants ni d'humils. No vol solitud, sinó independència. No vol col·lectivitat, sinó companyia; és simple, fecund, interminable diàleg. La sardana és la mesura, és la nostra mesura de les coses.

No, no he pogut anar mai més enllà d'algun simple apunt com aquest que acabo de reproduir. Manca de coneixement, d'estudi, de dedicació i de documentació. Ben al contrari de tot el que trobem ara a "La Sardana i la Religió de les Bruixes", el llibre de Jordi Bilbeny que acaba de publicar Librooks. Serem deutors de Jordi Bilbeny. N'estic segur. En serem deutors de la recuperació de la Història que ens havien sempre presentat tan tergiversada i deutors, també, de la memòria de les tradicions d'on venim. I ara també deutors d'aquest llibre que dic. Esplèndid i sensacional recorregut, 357 pàgines, des d'aquells primers aplecs al marge de tota llei fins als d'avui mateix, que continuem encara ballant-la, dansant-la. Imaginari bruixístic que no té res a veure amb aquella interpretació histèrica de l'inquisidor que el 5 d'agost del 1552 prohibí per primera vegada, a Olot, "lo ball de la sardana i d'altres d'encara més deshonestos". Falses veritats oficials desemmascarades. "Els vells aplecs -els aplecs perduts en la nit dels temps, oblidats a les fondàries dels boscos, amb beuratges, ungüents, menges i fums que alteraven la consciència, amb balls extàtics en cercle; els vells aplecs de ressonànies demoníaques i sexuals, però de comunió mística total amb la natura i l'esperit infinit del món- i els nostres aplecs tenen un fons comú que no hauríem d'oblidar. Hi perviu el mateix culte. Potser de manera més laxa i desacralitzada i a la llum del dia, sense dimonis, ni bruixes, ni ungüents, ni bocs. Però, en el fons, no hauríem de posar en dubte que aquells aplecs espectrals al marge de la llei i els nostres tan innocus com legítims aplecs són els mateixos aplecs".

Bilbeny, el recuperador. Tasca enorme de recuperació de dades. Llegeixin, llegeixin. Avui és el seu sant, a més. Sant Jordi, el drac i l'aranya. I la rosa fastuosa. Bona lectura i bona somoguda de consciència! I no puc estar-me de dir-ho. Sense Bilbeny potser sí que avui parlaríem d'independència. Potser. Ara bé: només en parlaríem, converses de cafè i no gaire cosa més. Sense Bilbeny, aquella primera consulta d'Arenys de Munt -ja fa 6 anys encara que no ho sembli- no s'hauria celebrat, encara estaria per fer-se. En fou ell el seny ordenador, i l'instigador. Discret, silenciós i constant. És molt fàcil avui ser o dir-se independentista. I no cal, usant paraules seves, ser crític de res per entendre la vida, els fets, l'emoció, l'amor, la lluita. Només cal tenir la ment oberta i estar atent. Atent al seu seguici de les bruixes i de la religiositat arcaica i no tan arcaica, i també als diversos indrets que recorre, el Burriac, el Montcabrer, els Tres Turons, Arenys (de Mar i de Munt), Pedra de la Ferradura, Arbúcies, Vallgorguina, Montsoriu, Gualba, Riells, la Torre dels Encantats, Caldetes, la sardana com a símbol i com a ritus, els nostres aplecs del Remei, Corredor, de la Creu de Canet i d'altres indrets de la nostra geografia que segurament molts de vostès també coneixen i estimen. Sí, hi haurà sardanes aquest vespre a la Placeta. Aquella religió de les bruixes. Fades i dones d'aigua convertides en bruixes, pràctiques màgiques, forces sobrenaturals. Llegeixin, llegeixin. Regalin-lo. Passin-s'ho bé.

http://miquelcolomer.cat

FACEBOOK